

Lucia Pietrelli, l'agressora lingüística

Pau Vadell i Vallbona

Les persones que heu intentat llegir la narrativa o la poesia de l'escriptora Lucia Pietrelli segur que us heu sentit agredits en algun moment. Això és per la contundència amb què utilitza el lèxic. Et llança les paraules com si fossin una destrat, sense pietat, directe, sense gaire marrada. Atempta contra la jugular del llenguatge i les convencions més o menys somnolents a les que ens hem avesat a transitar. Aquesta isquèmia que ens provoca quan les paraules arriben i es processen al cervell és el que a partir d'avui podem començar a anomenar "pietrelització" del llenguatge. Una forta sensació d'entrar en una llengua desconeguda sentint-te complagut i còmode dins la història que et conta. És sabut i comentat l'origen italià de la nostra protagonista, tot i que de vegades sembla més sortida de l'ànima de la mateixa terra mallorquina que habita des de fa més d'una dècada. Com ho pot fer tot això? Doncs pel coneixement d'hibridació i pel procés d'absorció ambiental que fa l'autora amb la seva pell.

Per parlar de poesia i posar un exemple d'aquesta hibridació, podem parlar del llibre *Ortigues*. En aquest recull de poemes (AdiA Edicions, 2015) l'autora, gran coneixedora del contes clàssics universals i després devoradora de la versió illenca d'aquests, les *Rondalles Mallorquines* recollides per Antoni Maria Alcover –amb el pseudònim de Jordi des Racó–, agafa el conte de *La Blancaneus i els set nans* i la rondalla de *Na Magraneta*. Alternant citacions d'un i altre, va construint el seu llibre de poemes refent la història "Quan un riu / et surt del cor / torna prec / per les entranyes". Converteix aquestes històries universals en personals fins al punt d'involucrar-te poèticament "Dins d'aquesta mà / hi batega la desfeta / de tot allò / que pensà / en lloc de dir". Ho aclareix ella mateixa a l'epíleg: "Aprofito les fissures, o a vegades me les invento. Entre la rondalla de *Na Magraneta* i el conte de *Blancaneus i els set nans* dels germans Grimm, entre semblances i divergències, he volgut sembrar-hi ortigues". Símbols, arrels i un seguit de pertinences que conjuguen por i passió a parts iguals situant-te al centre, fermant-te a la seducció definitiva.

De la poesia de Lucia Pietrelli

S'estrenà en la poesia catalana amb una traducció des de l'italià que Jaume C. Pons Alorda va fer-li per la col·lecció La Cantàrida de Documenta Balear, *Fúria* (2010). L'any següent ja va escriure directament en català *Violacions* (Ed. Moll, 2011), guanyant el reconegut premi Bernat Vidal i Tomàs de Santanyí. El 2013 guanyà el premi Recull amb *Esquelet* (Pagès Editors, 2013) i estrenà la col·lecció Ossos de sol i l'editorial AdiA Edicions amb un dels llibres que capgirà la manera de fer poesia a Mallorca. És *Mort d'un aviador tartamut* (2013), un llibre en forma de diàleg sobre la caiguda d'una relació en el moment més alt del seu vol. Íntim, descarnat i amb un ús lingüístic seductor i poc habitual. Posteriorment publicà *Ortigues* (AdiA Edicions, 2015) aferrat a la tradició, com ja hem comentat, *V* (Cafè Central / Eumo Editorial, 2016), d'una elegància extrema, de versos molt breus i d'imatges que no deixen marges "Tu supliques aigua / i jo / amb el sol cremat / prenc foc.» o bé «La pell / sense permís / sua temps”.

L'últim fins ara és *La terra i altres llocs* (AdiA Edicions, 2021), un llibre que transita entre el desig i la monstrositat de la vida. S'interroga sobre els espais i els cossos que ens poden fer sentir vius, però sempre des del límit, tocant la pols i el cel, per la realitat i els éssers mítics. Una lluita per la perdurabilitat, pel temps.

El temps: agressor i transgressor

Llengua plàstica, estirada fins als límits, la vocació del gust per com ha de vessar la passió per la parla. Una llengua plena de matisos i nous ingredients, com la llengua materna, el romanyol de Tonino Guerra, la vivesa de Pier Paolo Pasolini o l'elecció conscient de Blai Bonet. Aquesta manera de treballar que trenca tòpics i ens torna a dur aire fresc, que refà illes malmeses, escruta les nostres febleses i les acaba convertint en força. Com el temps, Lucia Pietrelli és aquella autora que ens agredeix, ens fulmina i després ens torna engendrar per ser nous habitants del llenguatge, de la sensibilitat d'una mirada espoliada i refeta amb murs de paret seca, de cigales drogades que ens fan llegir i llegir sense un destí definit o clar, però plaent com a placenta. Ja ha plogut des que vaig dir que tots volíem viure dins l'escalfor dialèctica

CAR ÀCT ERS

de Lucia Pietrelli. Encara molts no n'han tastat aquest gust ni en saben el deler ni els efectes secundaris. Amb l'actual èxit de la seva narrativa, tal vegada la descoberta d'aquesta poesia implicarà, a un grapat més de persones avantatjades, la descoberta de la vida; i sentiran en la poètica de Pietrelli aquella olor de principis d'agost davall una figuera, quan la boca se't fa aigua, quan l'olfacte et trabuca i tot insecte vivent acaba amb les potes i les mans, ensucrades.